

Κεφάλαιο 8ο

Ο Ρήγας Βελεστινλής και ο Αδαμάντιος Κοραής

Το μάθημα με ερωτήσεις και απαντήσεις

1 Πού γεννήθηκε και σε ποιες πόλεις έζησε και έδρασε ο Ρήγας Βελεστινλής;

Ο Ρήγας Βελεστινλής ήταν γιος εμπόρου. Γεννήθηκε το 1757 στο Βελεστίνο της Θεσσαλίας, τις αρχαίες Φερές. Όταν ακόμη ήταν πολύ νέος, πήγε στην Κωνσταντινούπολη και εργάστηκε για τους Φαναριώτες. Αργότερα, εγκαταστάθηκε στο Βουκουρέστι, όπου υπηρέτησε ως γραμματέας του ηγεμόνα της Βλαχίας. Εκεί ήρθε σε επαφή με τις ριζοσπαστικές ιδέες που κυριαρχούσαν τότε στην Ευρώπη και αποφάσισε να αναλάβει δράση για την απελευθέρωση των υπόδουλων Ελλήνων. Το 1790 μετανάστευσε στη Βιέννη.

2 Ποιο ήταν το συγγραφικό και εκδοτικό έργο του Ρήγα Βελεστινλή;

Ο Ρήγας έχει πλούσιο εκδοτικό και συγγραφικό έργο. Στο εκδοτικό του έργο περιλαμβάνονται γαλλικά μυθιστορήματα μεταφρασμένα στα ελληνικά, στη δημοτική γλώσσα, ένα βιβλίο Φυσικής για το σχολείο, η «Χάρτα της Ελλάδος», δηλαδή ένας πολύ μεγάλος χάρτης της Ελλάδας, μία εικόνα του Μεγάλου Αλεξάνδρου κ.ά. Από το συγγραφικό του έργο ξεχωρίζει ο «Θούριος». Πρόκειται για έναν επαναστατικό ύμνο γραμμένο με πολύ πάθος, που επηρέασε πολλούς νέους της εποχής και έγινε σύμβολο του αγώνα για την ελευθερία.

3 Ποιο ήταν το όραμα του Ρήγα Βελεστινλή;

Το όραμά του ήταν οι υπόδουλοι λαοί των Βαλκανίων να συνεργαστούν και να ενώσουν τις δυνάμεις τους, για να διεκδικήσουν την απελευθέρωσή τους από τους Τούρκους κατακτητές. Ακόμη, οραματιζόταν την ίδρυση ενός δημοκρατικού κράτους με δίκαιους νόμους, στο οποίο η ελληνική γλώσσα και παιδεία θα κατείχαν κυρίαρχη θέση.

4 Ποια αντίδραση προκάλεσε η δράση του Ρήγα Βελεστινλή και ποιο ήταν το τέλος του;

Οι επαναστατικές ενέργειες του Ρήγα στη Βιέννη δεν έμειναν κρυφές, σε μια εποχή που η Αυστρία είχε καλές σχέσεις με τους Οθωμανούς Τούρκους. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα ο Ρήγας και οι συνεργάτες του να συλληφθούν από τις αυστριακές αρχές τον Δεκέμβριο του 1797.

5 Πού έζησε και σπούδασε ο Αδαμάντιος Κοραής; Από ποιες ιδέες επηρεάστηκε στους τόπους όπου εγκαταστάθηκε; Ποιο ήταν το κύριο συγγραφικό του έργο;

Ο Αδαμάντιος Κοραής γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1748, όμως προερχόταν από πλούσια οικογένεια της Χίου. Αρχικά, σπούδασε στην Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης και μετά ιατρική στη Γαλλία, όπου συνέχισε να ζει μόνιμα. Στη Γαλλία έζησε από κοντά τα γεγονότα της Γαλλικής Επανάστασης και επηρεάστηκε από τις φιλελεύθερες ιδέες της. Ασχολήθηκε κυρίως με την αντιγραφή, επιμέλεια και δημοσίευση των κειμένων αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων.

6 Ποιες ήταν οι ιδέες του Αδαμάντιου Κοραή για την παιδεία και τη γλώσσα;

Ο Κοραής θεωρούσε ότι η παιδεία και ο φωτισμός των υπόδουλων Ελλήνων ήταν απαραίτητη προϋπόθεση για να έρθει η απελευθέρωση. Υποστήριζε, όμως, ότι για τον σκοπό αυτό ήταν αναγκαίο να χρησιμοποιηθεί η σωστή μέθοδος διδασκαλίας και μια νέα ελληνική γλώσσα, πιο απλή από την αρχαία. Οι απόψεις του αυτές επηρέασαν πολλούς δασκάλους, που ζητούσαν τη συμβουλή του. Ειδικά στο θέμα της γλώσσας, υποστήριζε ότι πρέπει να καθιερωθεί μια ελληνική γλώσσα που θα στηρίζεται στην καθομιλούμενη γλώσσα της εποχής, χωρίς ξένες λέξεις και ιδιωματικές εκφράσεις.

7 Ποια ήταν η προσφορά του Αδαμάντιου Κοραή στον ξεσηκωμό του έθνους και ποια η βασική φιλοσοφική του αρχή;

Ο Κοραής έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ιδεολογική προετοιμασία της Μεγάλης Επανάστασης του 1821. Έγραψε το ποίημα «Σάλπισμα Πολεμιστήριον» αλλά και πολλές συμβουλευτικές επιστολές στη διάρκεια της Επανάστασης. Επιπλέον, σημαντική ήταν η συμβολή του στην ίδρυση μιας φιλελληνικής οργάνωσης, του Ελληνικού Κομιτάτου, στο Παρίσι. Βασική φιλοσοφική του αρχή ήταν η πίστη στη λογική του ανθρώπου, μια ιδέα την οποία αποδέχονταν όλοι οι εκπρόσωποι του Νεοελληνικού Διαφωτισμού.

